

حضرت آیت الله جنتی «دامت برکاته»

دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم

بدینوسیله گزارش جلسه هزار و دویست و هشتاد و دوم مجمع شورتی فقهی شورای محترم نگهبان مورخ ۱۳۹۸/۰۹/۲۳ مشتمل بر بررسی یک نامه دیوان عدالت اداری ارائه شده به شرح ذیل تقدیم می گردد:

دستور: نامه دیوان عدالت اداری مبنی بر دادخواست انجمن شرکتهای مسافربری ارومیه مبتنی بر ادعای خلاف شرع بودن بند ۷ ماده ۱ و بند ۲ ماده ۷ و مواد ۲۰ و ۱۷ از ضوابط تأسیس و بهره برداری شرکتهای حمل و نقل عمومی مسافر داخلی در خصوص شرایط و ضوابط تأسیس شرکت حمل و نقل مسافر و شعب آن و تبصره های ۵ و ۱ ماده ۱۰ ضوابط حمل و نقل مسافر در خصوص احکام و الزامات نماینده شرکتهای حمل و نقل مسافر.

بررسی: ۱- بند ۷ ماده ۱ خلاف شرع دانسته نشد.

۲- نظر یکی از اعضای مجمع این بود که اطلاق تبصره ۲ ماده ۷ مورد شکایت، از جهت شمول نسبت به فرضی که تأسیس شعبه بدون نیاز به ثبت - در حوزه ای مانند غیر تهران مستلزم ورود ضرر به دیگران می باشد خلاف شرع می باشد. توضیح این که نظر ایشان این بود که مثلاً تأسیس شعبه در شهر ارومیه بدون احتیاج به ثبت در بعضی موارد موجب می شود که شرکتهای محلی ارومیه متحمل ضرر گردیده و مشتری های آنها کم گردیده و به مرور زمان موجب تعطیلی آنها گردد و لذا اطلاق این تبصره خلاف شرع می باشد.

در مقابل نظر بعضی از اعضای این بود که چه بسا در مقام کم شدن منفعه یا عدم المنفعه می باشد نه این که ایجاد ضرر باشد و یا این که عمل ایشان موجب ایجاد رقابت بیشتر می گردد و لازمه رقابت، این گونه امور می باشد و آیا می توان مثلاً به جهت این که کارهای بافندگی دستی، تعطیل یا کم رونق می شوند از بکارگیری ماشین های بافندگی جلوگیری نمود؟

۳- در مورد ماده ۱۷ ضوابط مورد شکایت: الف) اطلاق مسئول و پاسخگو دانستن نمایندگی در صورت ارتکاب هرگونه تخلف حمل و نقلی از جهت شمول نسبت به فرضی که تخلف، انتساب به نمایندگی نداشته - و مثلاً شخص راننده و یا شرکت اصلی مرتکب تخلف شده است و قصور یا تقصیری از ناحیه نمایندگی در این تخلف نمی باشد - خلاف شرع دانسته شد. (اتفاق آراء - ۸ رای)

ب) اطلاق مسئول دانستن خصوص نمایندگی - در فرضی که از این ماده انحصار مسئولیت استظهار شود - از جهت شمول نسبت به فرضی که شرکت اصلی نیز دخالت در تخلف حمل و نقلی دارد خلاف شرع دانسته شد. (اتفاق آراء - ۸ رای)

۴- در مورد ماده ۲۰ ضوابط تأسیس و بهره برداری شرکتهای حمل و نقل عمومی مسافر داخلی اطلاق ذیل ماده و محدود نمودن سرویس دهی شرکت به مقاصد ذکر شده از جهت شمول نسبت به فرضی که شرکت از سابق دارای پروانه فعالیت و سرویس دهی بوده و این پروانه نیز مقید به قیدی که سرویس دهی را - ولو در آینده - محدود نماید نمی باشد خلاف شرع می باشد. (۵ رای از ۶ رای)

۵- تبصره ۱ ماده ۱۰ ضوابط حمل و نقل مسافر موضوع ماده ۹ آیین نامه اجرایی ... خلاف شرع دانسته نشد.

۶- تبصره ۵ ماده ۱۰ ضوابط حمل و نقل دارای ایراد شرعی مانند ایراد ذیل ماده ۲۰ ضوابط تأسیس و بهره برداری شرکتهای حمل و نقل عمومی مسافر داخلی بوده و اطلاق سرایت دادن کلیه احکام و الزامات این ماده و تبصره های آن در مورد شرکتهایی که پیش از این اخذ موافقت نموده اند مانند اطلاق ماده ۲۰ مذکور خلاف شرع می باشد.

مجمع شورتی فقهی شورای نگهبان

محمد مهدی کسری زنده